

**Adami Tanneri E Societate Iesv, S. Theologiæ D. Et In
Academia Ingolstad. Professoris, Theologiæ Scholasticæ
Tomus ...**

Cum triplici Indice

De Fide, Spe, Charitate, Iustitia, Religione, caeterisq[ue] virtutibus [et]
vitijs: ac varijs hominum statibus. Secvndæ Secvndæ S. Thomæ
Aqvinatis Respondens

Tanner, Adam

Ingolstadii, 1627

VII. De alienatione bonorum Ecclesiæ: deque speciali contractu in Bauaria
vsitato, quem dominicum fauorem appellitant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72877](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72877)

lib. 2. Feudorum, citat. tit. 6. de forma fidelitatis, & debet priuari feudo per superiorem, si erga Vasallum perfide se gerat, vt bene docet Syluester ibidem quæst. 12.

Qui etiam quæst. 25. asserit, post Guilielmum Durandum, si Vasallus committat crimen læsæ Maiestatis contra Principem, propter quod omnia eius bona publicantur, ad Principem deuenire ius, quod in re competeat Vasallo, hoc est, vile dominium.

178 Inuestitura ad feudum requisita duplex est. Vera, & præsumpta. Vera est solennis rei celsio, seu contractus, quo id agitur, vt feudum sit. Eadem rursus est propria, vel abusiva; ad illam actualis rei ipsius traditio requiritur; adiunctis testibus paribus Curia, sine quibus inuestitura caduca existimatur; nisi dominus plures Vasallos non habeat; aut Clericus inuestituram concedat.

Abusiva inuestitura dicitur, quando dominus, vice vel loco feudi, & traditionis, siue possessionis realis, Vasallo hastam, gladium, annulum, vexillum, sceptrum, baculum, vel aliquod aliud symbolum corporeum porrigit, eumque per hoc inuestitum dicit, vt etiam docet Syluester V. Feudum, quæst. 5.

Præsumpta inuestitura vocatur, in qua seruitia per 30. annos animo feudum possidendi sunt præstita, ex §. si quis per triginta lib. 2. feud. tit. 26.

179 Quod si hæres Vasalli intra annum & diem non petierit à domino inuestituram feudi; aut si ipse Vasallus, post mortem domini, non petierit ab hæredibus eiusdem, amittunt feudum; nisi Vasallus sit miles, qui pro termino habet annum & mensem; vel sit minor annis 14. aut eum alioquin iusta causa impediuerit, vt docet Syluester quæst. 16. & habetur in tex. Feudorum, in quibus causis feudum amittatur lib. 1. tit. 5. & lib. 2. tit. 23.

180 V. In feudum dare potest quilibet, tam masculus, quam femina, tam nobilis, quam rusticus; modo habeant legitimam suorum bonorum administrationem: recipere autem, seu inuestiri potest quilibet, tam per se, quam per procuratorem; etiam seruus, modo sciante domino faciat, vt post Baldum docet Syluester, quæst. 4.

Acquiritur verò his modis. 1. Per inuestituram, modo explicato, propriam aut impropiam. 2. Præscriptione triginta annorum, ex dictis. 3. Successione, non ex testamento, sed ab intestato; quia non valet ordinatio defuncti, facta in feudo, vt post Ostiensensem docet Syluester ibidem quæst. 5. Apud quem hac de re plura; sicut & apud Iulium Clarum, & alios Iurisconsultos, qui de feudis agunt.

Neque ab Emphyteusi & feudo differt *Libellus*, vel *Libellum*, seu contractus libellaticus: nisi quod hic propriè dicitur, cum emphyteuta, seu feudatarius rem in emphyteusin seu feudum acceptam, simili contractu tradit tertio, vt sit veluti *subfeudum*, & *subemphyteusis*, vt post Negulantium tradit Lessius l. 2. cap. 24.

dub. 1. n. 6.

D V B I V M VII.

De alienatione bonorum Ecclesiasticorum; speciatim vtrum bona Ecclesia possint in feudum, vel emphyteusin dari: deque speciali contractu in Bavaria usitato, quem Dominicum fauorem appellant.

Ad s. Thom. q. 77.

181 D E hac re statuo assertiones sequentes. **ASSERTIO I.** Bona Ecclesiastica, seu res illæ Ecclesiæ, quæ iam ab antiquo, necnon proxime antea in feudum, aut emphyteusin datæ fuerunt, possunt denuò hoc modo dari, etiam absque ordinaria siue requisita solemnitate iuris; dummodo id cedat ad euentem Ecclesiæ vtilitatem, & fiat ante incorporationem fructuum Ecclesiæ factam. Ita communis apud Couarruiam lib. 2. Variar. cap. 17. num. 4. Clarum de Emphyteusi quæst. 6. & de feudo q. 13. Azor to. 3. l. 10. cap. 3. quæst. 2. Molinam tom. 2. d. 466. n. 4. & Lessium lib. 2. cap. 24. dub. 11. et si dubitanter loquatur Syluester V. Emphyt. init. vbi ait: *Si tamen possessio ipsa erat prius emphyteutica, & peruenit libere ad Ecclesiam, dari potest in emphyteusin etiam perpetuò, secundum aliquos.*

Ratio est; tum quia id nullo iure prohibetur; tum quia id non censetur noua alienatio, quæ iure prohibetur, sed continuatio alienationis factæ. Idem colligitur ex Extrauag. *Ambitiosa*, de rebus Eccl. non alien. vbi dicitur: *præterquam in casibus iure permisis; ac de rebus & bonis in emphyteusin ab antiquo concessis solitis; & cum ecclesiarum euenti vtilitate, &c.* Vbi tamen vides, additam limitationem; quæ non est negligenda. Quæ seclusa, Episcopi est, bona Ecclesiæ vacantia ad mensam reuocare, vt bene Azor loc. cit.

182 **ASSERTIO II.** Si vero res Ecclesiæ antea non fuerint in feudum, seu emphyteusin traditæ; vel si post traditionem, expirante contractu, fuerint rursus, quoad fructus, Ecclesiæ incorporatæ, non possunt de nouo in feudum seu emphyteusin concedi, aut alia ratione alienari, nisi ex iusta causa, & seruatis certis conditionibus & solemnitatibus iure præscriptis. Est communis apud citatos.

Patet ex cap. *siue exceptione*, l. 2. quæst. 2. & cap. *Nulli*, de rebus Ecclesiæ non alienandis, & Extrauagant. *Ambitiosa*, in communibus, de rebus Ecclesiæ non alienandis, vbi Paulus II. prohibet, omnem bonorum Ecclesiasticorum immobilium, & mobilium pretiosorum, quæ seruando seruari possunt, alienationem; omneque pactum, per quod dominium transfertur, concessionem, hypothecam, locationem & conductionem vltra triennium, in feudationem, & contractum emphyteuticum, præterquam in casibus iure expressis; & omnem talem contractum irritum reddit, instricta excommunicationis sententia ijs, qui contra prædictam sententiam alienare præsumperint. Similia habentur cap. 1. & 8. de ijs, quæ fiunt à Prælato, absque consensu Capituli, & in authentica, *Hoc ius portetum* Cod. de sacros. Ecclesijs.

Neque

183 Neque dubium est, alienationem hoc loco latè accipi, etiam pro Emphyteusi; vt constat ex citatis canonibus, tam ex cap. *Nulli*, de rebus Eccles. non alien. & in simili l. *Sancimus*, Cod. de rebus alien. non alien. & habet communis Doctorum sententia apud Couarruiam lib. 2. Var. cap. 16. n. 1. Molinam tom. 2. disp. 466. n. 4. & Azorium to. 2. lib. 9. cap. 1. q. 2. Ratio est; quia etiam per Emphyteusin dominiũ vtile transferitur ad Emphyteutam vt dictum dub. præced. Vnde Baldus l. vlt. Cod. de reb. al. non alien. ait: *Prohibita alienatione, simpliciter videtur prohibitus omnis actus, per quem alteri quaritur ius aliquod in re.*

184 ASSERTIO III. Iusta causa alienandi est quadruplex. 1. Necessitas, cui aliter occurri nequit. 2. Euidens utilitas. 3. Pietas, v. g. ad captiuos redimendos, aut subueniendum graui proximorum necessitati, iuxta Can. Aurum 12. q. 11. Item 4. Incõmoditas; vt si res sit Ecclesiæ sumptuosa, & parum utilis. Ita ex communi, post Panormitanum, Syluester V. Alienatio, num. 2. Azor tom. 2. lib. 9. cap. 1. Lessius citat. dub. 11. num. 63. Ratio est; quia omnes eiusmodi alienationes aut necessitas exigit, siue Ecclesiæ, siue proximorũ, aut ipsius Ecclesiæ utilitas; quibus positivæ leges non præiudicant. Idem colligitur ex varijs canonibus. Vid. cap. *Hoc ius* 10. q. 2. cap. *Sine exceptione* & cap. *Terrulas* 12. quæst. 11.

185 ASSERTIO IV. Forma alienandi iure præscripta, plures alias condiciones requirit. I. Vt fiat super ea retractatus, seu vt in capitulo discutatur expensis vtrinq; rationibus, an conueniat alienari, iuxta citatos Canones.

II. Vt Capitulum saltem quoad maiorem partem, expresse consentiat, vt ex communi docet Panormitanus in cap. 1. de ijs, quæ sunt à Prælatis.

III. Vt Capitulum subscribat, saltem in venditione, donatione, & permutatione; nisi vbi consuetudine receptum, vt sufficiat subscriptio Notarij, vt post Azorium notauit Lessius num. 63.

IV. Vt intercedat auctoritas superioris; qui quidem in non exemptis, est Episcopus; in exemptis Prælatus, cui Ecclesia vel Monasterium immediate pleno iure subest, vt est Abbas, aut Generalis, aut Prouincialis in Ordinibus Mendicantium. Quorum nonnullis id etiam priuilegij conceditur, vt non requiratur tractatio capitularis, sed sufficiat tractatus superioris cum Consultoribus, vt de Societate nostra notauit Molina disp. 468.

Quod si Prælatus longe absit, & res moram non ferat, videtur sufficere consensus præsumptus; vt si periculum sit, ne ab hæreticis confiscetur, vt cum Panormitano in cap. finale, de rebus Ecclesiæ non alienandis docent Syluester V. *alienatio*, num. 16. Fumus num. 18. Azor cit. tom. 2. cap. 1. Lessius dub. 11. num. 63. Molina d. 468.

186 Præter hæc vero in cit. Extrauag. Pauli II. *Ambitiose*, requiri videtur ad eiusmodi alienationem etiam consensus Pontificis; dicitur enim: *Alienanti vero bonum Ecclesiarum, Monasteriorum, locorumq; priorum quorumlibet, inconsulto Romano Pontifice, aut contra præsentis constitutionis tenorem, si Pontifici vel Abbati præfulgeat dignitate, ingressus Ecclesiæ sit penitus interdictus, &c.* In quem sensum, vt post Nauarrum

de alien. rer. Eccl. n. 12. testantur Molina, Azor, & Lessius, etiam Episcopi & Abbates, qui vigore literarum Apostolicarum consecrantur, iurare solent, se non alienaturos bona Ecclesiæ, seu Monasterij sui, inconsulto Romano Pontifice, vt habetur etiam cap. vlt. de Eccles. ædific.

187 Verum cum in eadem Extrauagante, verbis antecedentibus solum prohiberi videatur alienatio, extra casus à iure permisos, dubium videri potest, an ad alienationem etiam in forma & casibus, seu ex causis iure alioqui permisis, requiratur, vt eiusdem Extrauagantis, auctoritas Summi Pontificis; quandoquidem citata superius verba, per modum clausulæ pœnalis, sequuntur præcepti formulam; clausulæ vero pœnales non debent excedere ipsius mandati seu prohibitionis terminos. In verbis autem superioribus canonis; quibus continetur prohibitio & mandatum, nulla facta est mentio consensus Summi Pontificis.

188 Videri igitur forte alicui posset, sensum posterioris illius clausulæ solum esse, vt vel necessaria sit auctoritas Summi Pontificis; vel certe seruanda sit ratio contrahendi & alienandi in eo canone superius præscripta: qui sensus commode redditur, si verba illa per metathesin explicentur, vt consideranti patebit. Idemq; sensus, videtur confirmari ex simili constitutione Cardinalium n. 193. referenda. Certe eiusmodi iuramentum non extendi ad alienationem alioqui permissam, sentiunt nonnulli apud Azorium tom. 2. l. 9. c. 1. q. 9. eiusq; transgressione non inualidã reddi alienationem tradit Mol. d. 468. n. 8.

Neq; etiam ea constitutio, quoad rigorem pœnarum, aut omnes ceteras clausulas, videtur vltu recepta, vt cum Nauarro man. cap. 27. n. 129. docet Lessius cit. dub. 11. n. 64. & post Caietanum V. *Excommunicatio* cap. 75. Syluestrum eod. 7. n. 83. Curtium cap. vlt. de consuet. Armillam *Excom.* 62. notarat antea Azor tom. 2. lib. 9. c. 2. q. 9.

Sicut etiam in rebus parui momenti, vel vbi præsens necessitas morã non patitur, non videtur opus eiusmodi consultatione. Et probabile est, posse Prælatum nihilominus valde repudiare legatum, vel hæreditatem Ecclesiæ delatam, quia hæc non est alienatio rei Ecclesiæ, sed solum recusatio nouæ acquisitionis, vt docet Lessius num. 65.

189 ASSERTIO V. Seruata prædicta forma, ac supposita iusta causa, possunt res Ecclesiæ non solũ vendi, permutari & donari, sed etiã in Emphyteusin & feudũ dari, & oppignorari. Colligitur ex citat. iurib.

Imo Syluester V. *Alienatio* n. 12. & 13. Nauarrus commentario de alienatione rerum Ecclesiæ, n. 17. post Panormitanum, & Antonium de Butrio, sentiunt, eum etiam, qd aliquid per supradictos contractus, non seruata formã præscripta habet, non teneri in conscientia, ad restitutionem, aut rescindere contractũ; modo consensus eorum, qd necessario debebant consentire, in contractu adfuerit: quia in foro conscientie sufficiat, contractum tenere secundum limites iuris naturalis vel gentium. Sed hoc difficultatem habet, propter expressã Pontificum verba; spectata simul materia ipsi dispositioni administratorum non ita plenè subiecta.

Hoc fateor; si alicubi longa consuetudine forma supradicta seruata non fuerit, alienationem non

esse censendam inualidam; modo consensus eorum, qui ex natura rei debent consentire adfuerit, vt docet etiam Lessius ibidem num. 66. vbi rationem adiungit; quia cū forma illa sit iure positiuo humano introducta, potest contraria consuetudine aboleri, etsi quidam Canonistæ contrariū sentire videantur.

190 **ASSERTIO VI.** Res Ecclesiarum non possunt etiam elocari ad vitam; nec ad longum tempus, nempe decem aut plurium annorum; imo neque ultra triennium: alias elocatio est irrita. Ita communis, & habetur ex dicta Extrauagante Pauli II. ante quam tamen res Ecclesiæ elocari poterant ad nouem annos, prætermissa iuris solemnitate. Idem habetur Clementina 1. de rebus Ecclesiæ non alienandis, & cap. Nulli, eodem titulo.

Eodem spectat decretum Concilij Trid. sessione 25. cap. 11. de Reformatione, vbi dicitur: *Locationes vero rerum Ecclesiasticarum, etiam auctoritate Apostolica confirmatas, sancta Synodus irritas decernit, quas à triginta annis citra, ad longum tempus, seu vt in nonnullis partibus, ad viginti nouem, seu bis viginti nouem annos vocant, factas, Synodus Prouincialis, vel deputandi ab ea, in damnum Ecclesiæ, & contra canonicas sanctiones contractas fuisse iudicabunt.*

191 Vbi tamen aduertit Lessius num. 69. sicut poenæ illius Extrauagantis nō sunt receptæ, teste Nauarro cap. 27. num. 150. ita etiam multis locis eam dispositionem non esse receptam, vt etiam notant Couarruias num. 6. & Syluester V. Alienatio quæst. 13. Itaque ibi poterit fieri elocatio ad nouem annos, absque forma iuris supradicta; seclusa interim omni fraude, & successoris præiudicio, vt statuit Concilium Trid. loco cit.

192 Addit Lessius num. 70. ex Panormitano in cap. Continebatur, de his quæ fiunt à Prælati, non etiam videri prohibitum, quin fructus beneficiorum & bonorum Ecclesiasticorum possint elocari & vendi in plures annos (modo ipsi fundi non elocentur;) quia hi non sunt res Ecclesiæ, sed priuatorum; & locatio expirat morte locantis, ac beneficij amissione; quod etiā sentire videtur Molina disp. 466. n. 5.

Quod si locatio legitime facta fuit à decessore, tenetur Prælati successor contractu stare; non secus ac successor tutoris contractibus à prædecessore legitime factis: secus si non fuerit legitime facta. Si tamen successor deprehendat Ecclesiam enormiter læsam, poterit vti beneficium restitutionis, de quo dub. 1. vt post Couarruiam lib. 2. Variar. cap. 15. recte Lessius num. 71.

193 Atque hæc omnia confirmantur per Decretum sacre Congregationis Concilij Trid. S. D. N. Vrbaui VIII. iusto editum die 7. Septemb. Anno M. DC. XXIV. Vbi ita statuitur: *Speciali S. D. N. iussu, Generalibus & Prouincialibus, Capitulis, vel Cōgregationibus, Abbatibus, Generalibus & quibuscumq; alijs Superioribus, Generalibus cuiusvis Ordinis, Congregationis, Societatis, vel Instituti, intra fines Europæ existentibus, omnium rerum & bonorum immobilium, ac preciosorum mobilium, alienationem, omneq; pactum, per quod ipsorum dominium transfertur, census perpetuos seu vitalitios, hypothecam, locationem, & conductionem ultra triennium, concessionem in feudum vel emphyteusim, præterquam in casibus à iure permissis, fieri perpetuo prohibet atq; interdicit, absq; ipsius Congregationis Concilij expressa licentia in scriptis,*

& gratis concedenda; sub poenâ privationis omnium officiorum, quæ tunc obtinebant, vocisq; actiue & passiuæ, ac perpetua inhabilitatis ad illa in posterum obtinenda; quam ipso facto, absq; alia declaratione, incurrant; sublata etiam Generali & Protectori illam moderandi, aut relaxandi facultate; & in his nihilominus Apostolicarum Constitutionum, & præsertim salicis recordationis Pauli II. quæ incipit, Ambitiose, in suo robore permanfurus. Alienationes vero, pacta, census, hypothecas, locationes, conductiones, & concessionem quascumq; contra huiusmodi prohibitiones faciendas, sanæ etatis suæ auctoritate, ipso iure nullas atq; irritas decernit. Non obstantibus quibuscumq; contrarijs.

194 Vbi cum dubium incidisset, an clausula illa, *Præterquam in casibus à iure permissis*, solum afficiat & limitet verba immediate præcedentia, concessionem in feudum, vel emphyteusim, an etiam superiora omnia, quæ alioquin eo decreto prohibentur; vitiorum, Doctorum & Sapientum iudicio probabiliter existimatum fuit, afficere & limitare omnia, quæ antecesserunt, eodem decreto alioquin prohibita; tum ob paritatem rationis; cum non seuerius in iure prohiberetur, neq; magis etiam Ecclesiæ noxia sit locatio & conductio bonorum Ecclesiæ; ultra triennium, quam concessio in feudum & emphyteusim: tum quia id ipse verborum contextus & connexio postulare videtur.

195 Ex quibus colligo, sacris canonibus nō aduersari eum modum disponendi & contrahendi, de Ecclesiæ bonis, qui in iure municipalis Bavarico recens edito & recognito part. 4. cit. 21. initio art. 7. delocatione bonorum Ecclesiasticorum præscribitur. Ita enim habet articulus: *Si posthac etiam Collegiorum, Monasteriorum, Ecclesiarum, Hospitalium, aliorumq; similium locorum, vt & Parochiarum & beneficiorum, prædica ac bona redierint, & vacauerint, ea absq; solemnitate iuris, in alienatione bonorum Ecclesiasticorum aliqui requisita, non aliter, quam in hunc modum elocentur & concedantur, vt maioribus iuribus seu oneribus præterquam si ad vitam concedi placebit non grauentur, quam præcedentes coloni & possessores antea habuerant, & prius concedi consueuerant. Vbi vero concessio veteri more peracta est, tunc ad eam succedentes Prælati, Administratores, Parochi, & Beneficiarij seruandam non secus obligantur, quam si ipsimet ita elocassent, vel concessissent.*

Huius, inquam, articuli prior illa pars quæ decernitur in eiusmodi dispositione, non esse opus solemnitate iuris, nō videtur aduersari sacris canonibus. Est enim ibidem sermo de bonis iam antea veteri consuetudine ita elocari vel concedi solitis; quod sacris canonibus non aduersatur, vt assert. 1. ex communi Doctorum sententia dictū est: modo id alioqui cedat in evidentem Ecclesiæ utilitatem; nec prohibetur, ne bona eiusmodi vnquam ad Ecclesiam, etiā quoad dominium vtile, redire possint; id enim apertè aduersaretur Ecclesiæ libertati, vt lib. 1. defens. Eccles. cap. 5. fufius ostendi.

196 Denique ex his etiam, quæ in hac, & præcedenti dubitatione, de locatione & Emphyteusi diximus, colligi potest resolutio eius controuersæ, quæ ante aliquot annos in varijs Academijis vtilitatis & difficultatis fuit, alijs aliter sentientibus: nimirum an illi contractus in Bauria admodum frequentes, quos vocant *deß angehalten Trenstifts* / oder *Demongstels*,

quasi

quasi dicas libera sed pensatione grauatæ locationis, seu *Dominici fauoris*, habendi sint solum pro meris ac liberis locationibus, seu potius pro precarijs, an instar emphyteusium, in quibus dominium vtile ad possessorem sit translatum: adeo vt Colonus & possessor, pro arbitratu directi domini, ab eiusmodi bonis remoueri non possit. Et quidem ante annos decem circiter, multi viri docti ac prudentes censuerunt, conferre ius in perpetuum, quod ad hæredes transeat, quamuis proprie nõ sint contractus Emphyteutici.

Ego vero eiusmodi contractum semper existimaui, esse habendum pro meo precario; quod etiã ab alijs iudicatum fuisse postea intellexi: non ita quidem, vt sit precarium & concessio plane libera, sed speciali modo onerosa, indefinite ex parte temporis, definita vero ex parte oneris, in hunc modum; vt possessor prædium coloni iure occupet, tamdiu, donec eadem summa pecuniæ, quæ in eo iure comparando, cum consensu Domini erogata à possessore fuerat, eidem re ipsa à Domino restituitur; adeoque vt sit concessio in singulos annos à Domino reuocabilis, sub hac conditione, si ipse Dominus restituat expensam pecuniam cum sufficiente compensatione extraordinariæ meliorationis factæ.

In hanc sententiam inductus sum hoc discursu. Quia contractus dubius eo modo explicandus est, qui sit consentaneus tum iuri communi & prouinciali; tum alijs circumstantijs ipsi contractui adiunctis: sed ad hunc modum non rectè explicatur, si dicatur esse ius quoddam in re perpetuum; sed bene, si dicatur talis onerosa concessio, vt dictum: Ergo, &c. Maior patet.

Minoris prior pars probatur. I. Quia non solum multorum sententia est, iuxta l. 1. Cod. de iure Emphyt. contractum emphyteusis non valere, nisi interueniente scripto; sed etiam iura antiqua Prouincialia Bavaricæ habent, vt Colono nullum ius perpetuum in prædium adiudicetur, nisi possit hoc præbare scriptis. Ergo dicere, hoc contractum fuisse à rustico acquisitum ius in re perpetuum, quantumuis, vt supponitur, nullum scriptum interuenierit, est explicare hunc contractum non satis consentaneæ ad ius commune & prouinciale.

II. Contrariæ sententiæ auctores coguntur fateri, & per se liquet, posito quod ius perpetuum in re eo contractu à Colono acquisitum asseratur, eum contractum nullum esse, ex nominatis hæcenus speciebus, & circa eiusmodi bona cõcedenda vilitatis; quia nec est precarium siue locatio, vt ipsi aiunt; nec potest esse emphyteusis, aut feudum; quia nullum interuenit pactum de pensione annua aut laudemio persolueno; neque in his necesse est, singulis annis de nouo renouare concessionem. Ergo explicatur eo modo contra ius commune. Contra vero, quia ad cõcessionem illam supradicto modo in singulos reuocabilem, nec iura Bavarica, nec communia, scriptum requirunt, optime ad explicatum modum contractus iste subsistit; estque iuris omnibus cõueniens.

Posterior pars minoris ita probatur. Nam si circumstantias facti consideremus, apparabit, eam sententiam de iure perpetuo in re, minus esse probabile. I. Quia nomen ipsum *Greystift* liberam locationem, siue concessionem sonat; ac proinde conuincit, non esse aliquod ius in re perpetuum. Idem significatur

per nomen *Derrenungst*; quasi dicas *fauorem domini*; seu quippiam ex eius fauore dependens, adeoque precarium.

II. Coloni singulis annis debuerunt de nouo eiusmodi prædictam possessionem accipere; expresse præfitendo; *Ich hab ich wider auff ein Jar gestift*; hoc est: *tam rursus ad annum*, possessionem accipi: quod iuri in re perpetuo minime conuenit.

III. Sepe dominus, in prima concessione, pretium venditionis nullum ipse recepit; cum tamè constaret, ipsum solum fuisse, eiusmodi fundi vtile dominium vendere.

IV. Satis constat, summam capitalem non fuisse semper proportionatam ipsi iuri perpetuo prædij.

V. Contractus iste eiusdem videtur rationis fuisse, in protestantibus de nullo præiudicio, & non protestantibus; non solum quia tacite omnes ita protestari voluisse censendum est; sed etiã quia protestatio non tollit aut mutat veritatem rei; ac proinde si accedente ea protestatione, nullum ius in re à colonis fuit acquisitum, signum est, eum contractum sua natura nullum ius in re contulisse: at vero in protestantibus fatetur opposita sententia, nullam interuenisse alienationem vtilis dominij: Ergo nec etiam in non protestantibus.

VI. Iste contractus sæpe etiam à Clericis de Ecclesiasticis bonis celebratus fuit; qui tamè secundum sacros canones, vt dictum superius n. 182. nec potuerunt quidem valide eiusmodi ius perpetuum in re, quasi emphyteuticum, alijs transcribere, sine certis sollemnitatibus à iure præscriptis; quæ tamè in nostro casu non interuenierunt: Ergo in dubio, nõ est censendum, eos id præsumere contra sacros canones voluisse. Nec diuersa est eius contractus ratio à laicis initi. Ergo vniuersim nõ est censendum per eum conferri perpetuum ius aliquod in re.

Nec obstat, quod videatur in hoc contractu à domino directo acceptum laudemium: siquidem tum ex verbis soluentium, tum ex alijs circumstantijs constat, id reuera non fuisse habitum, vel acceptatum, per modum veri ac proprii laudemij, sed per modum honorarij, et sic *Derrenung*.

Atque in hunc sensum video, demum etiã in Iure Bavarico renouato part. 4. tit. 2. 1. a. 5. fuisse decretum & constitutum, his fere verbis: *si quis colonus tale ius (etiam Derrenungst, oder veranlaute Greystift) probauerit, is poterit quidem singulis annis legitimo tempore (zu rechter Stillsicht) à domino directo amoueri: ut tamen dominus ipse aut concedere debeat facultatem colono, ius suum alicui alteri idoneo colono vendendi; aut si hoc concedere non vult, eidem colono, priusquam à bonis discedat, solvere debeat tantum, quantum colonus in comparando sibi eodem bono, (demptis mobilibus) exposuit, computata simul etiam ea parte hereditarij iuris, quod ad bonum illud colonus habebat. Sed præterea teneatur dominus eidem restituere acceptum laudemium, & si quid colonus notabilis meliorationis bono adiecit. Contra vero si quid in eo bono fuerit deterioratum, dominus directus ius habeat, ad hoc ipsum in faciendâ restitutione detrahendum, &c.* His consentiunt ea, quæ ibidem inferius art. 13. statuuntur. Quæ omnia sapientissime, & summo iure constituta sunt.